

Introducere

În ziua de azi auzim din ce în ce mai des vorbindu-se despre voluntariat: citim în presă despre campanii umanitare, sociale, ecologice etc. inițiate și finalizate cu succes de voluntari dedicați, la televizor vedem de multe ori reportaje despre acțiunile unora dintre ei; la interviurile de angajare suntem întrebați dacă și unde am făcut voluntariat. Avem chiar și o lege a voluntariatului adoptată în anul 2014 prin care activitățile de voluntariat capătă, din punctul de vedere al însemnătății lor, o dublă valență: pe de o parte, ele sunt investite cu valoare socială ca expresie a cetățeniei active, a solidarității și responsabilității, iar pe de altă parte, cu valoare profesională ca expresie a dezvoltării personale, profesionale, interculturale și lingvistice a persoanelor care desfășoară aceste activități. Atunci când vorbim de voluntariat din punct de vedere creștin, afirmă domnul Marius Ciulu într-un articol publicat în revista Lumina, « să nu uităm că societatea este formată din persoane, din parteneri în procesul de mântuire, din semeni în care este prezent Cristos însuși. Orice activitate de voluntariat capătă, în Biserică, calitatea de jertfă, având direcția ascendentă a urcușului duhovnicesc spre comuniunea cu semenii în Împărăția cerurilor ». Din aceste forme de voluntariat face parte și **voluntarul vinicențian** asupra căruia ne vom opri în următoare prezentare.

Voluntarul vinicențian este o persoană laică, de orice vârstă, care se angajează de bunăvoie să-și trăiască credința și chemarea universală la sfințenie în cadrul unui grup ce-l are ca model pe sfântul Vincențiu și modul său de a-l urma pe Cristos. Voluntarul vinicențian trăiește carisma vinicențiană slujindu-i trupestă și sufletește pe cei săraci. Carisma vinicențiană este darul lui Dumnezeu făcut întregii Biserici și reprezintă viziunea de credință a sfântului Vincențiu care îl are în centru pe Cristos întrupat și suferind în persoana săracilor și modul concret de a-l sluji.

Cuprins

- **Sfântul Vincențiu de Paul – inițiatorul și formatorul voluntariatului laic vinicențian_{sl 2}**

Sfântul Vincențiu, fiu de țăran ajuns preot, încetul cu încetul devine conștient de situația de sărăcie în care trăiesc oamenii din jurul lui - sărăcie pe care și el a cunoscut-o, dar de care a încercat să fugă - și caută soluții ca să-i ajute. Mai întâi se dedică personal și o face pornind de la convingerea fermă că Isus este prezent în toți oamenii desfigurați din cauza lipsurilor de tot felul și a păcatului. Ajutorul acordat vizează redobândirea demnității omului căzut: demnitatea de copil al lui Dumnezeu și demnitatea de om. Apoi se străduiește să implice pe cât mai mulți în

această lucrare de ajutorare: preoți, persoane consacrate și laici, bogați și săraci. El a slujit săracii cu multă umilință și dedicare, preocupându-se de persoană în întregul ei corp; minte, trup și suflet insistând ca această viziune unitară să fie adoptată de toți cei care vor să-i ajute pe cei nevoiași^{sl 3}. Esențialul carismei vincentiene îl reprezintă unificarea evanghelizării cu caritatea.

La temelia activității sfântului Vincentiu de Paul au stat comunicarea și colaborarea. **Am nevoie de tine**, așa a trăit sfântul Vincentiu relația cu Dumnezeu, cu ceilalți și în mod deosebit cu săracii. Viața lui s-a schimbat cu ajutorul lui Dumnezeu. Pentru a realiza marea sa operă de caritate, a colaborat cu multe persoane. Chiar în anul 1617, pentru a veni în ajutorul săracilor, întemeiază prima –asociație de caritate „Confreria Doamnelor de Caritate” la Chatillon^{sl 4}. Întâlnim primii voluntari, doar femei, care participă la activitatea de evanghelizare și de caritate. Organizarea și responsabilizarea lor în această activitate de slujire a săracilor apare încă din primul regulament de funcționare a Confreriei. *„Membrele acestei Confrerii au responsabilitatea să îngrijească bolnavii, fiecare în ziua ei; pentru aceasta, să se trezească mai devreme, să asculte sfânta Liturghie, să se spovedească și să se împărtășească sau cel puțin să spună actul de căință. Să cinstească vizita sfintei Fecioare care a mers la verișoara sa imediat și bine dispusă, având gânduri bune.”* Într-o singură frază, Sfântul Vincentiu ne spune cum să mergem în vizită la săraci, cum să ne dedicăm voluntariatului, să ne încărcăm spiritual prin ascultarea sfintei Liturghii și primirea sacramentelor, să fim bine dispuși și cu gânduri bune. Referitor la relația dintre membrele confreriei, aceasta trebuie să fie una de prietenie și de întraajutorare: *„Se vor îndrăgi ca persoane pe care Domnul nostru le-a adunat laolaltă și le-a unit prin legătura iubirii, se vor vizita și se vor mângâia reciproc când sunt întristate sau bolnave, vor participa personal la înmormântarea celor decedate.”*

Cele opt femei, care au constituit cea dintâi Confrerie a Carității din Châtillon, au fost urmate de un număr mare de voluntari, persoane bogate sau sărace, pe care sfântul Vincentiu a știut să le adune, să le organizeze, să le însuflețească pentru evanghelizarea și slujirea săracului.

Carisma acestui gigant al carității este iubirea concretă care înfruntă problemele și le rezolvă nu din spirit filantropic, ci pentru că îl vede în cel care suferă pe Isus însuși care repetă: „Îmi era foame și mi-ați dat să mănânc; îmi era sete și mi-ați dat să beau...” (Mt 25,31).

Sfântul Vincentiu se călăuzea după următorul principiu: fiecare depinde de ceilalți și nu poate fi ceea ce este decât în și prin relațiile cu ei.

- **Fericitul Frederic Ozanam – continuatorul voluntariatului laic vincentian**^{sl 5}

Două sute de ani mai târziu, în anul 1833, în timpul revoluției industriale, un grup de tineri studenți, printre care și fericitul Frederic Ozanam, înființează la Paris prima Conferință de caritate, care are ca scop sfînțenia proprie a membrilor prin practicarea faptelor de milostenie, după modelul arătat de sfântul Vincentiu de Paul, de aceea și-au luat apoi denumirea de Conferințele Sfântul Vincentiu de Paul. Prin angajarea lor în favoarea celor săraci, tinerii voiau să-și mărturisească credința într-o societate fascinată de progresele tehnice și marcată de indiferență și ostilitate față de religie.

- **Voluntarul vincentian al anului 2018**

Voluntarii, membrii Conferințelor, poartă numele de vincentieni și prin toate activitățile desfășurate vor să-l mărturisească pe Cristos și iubirea lui față de cei nevoiași și săraci. Conferințele sunt formate din bărbați și femei, copii și adolescenți, tineri și bătrâni din orice mediu social. Pentru a trăi carisma vincentiană și a urma exemplul voluntarilor din timpul sfântului Vincentiu și a fericitului Frederic Ozanam voluntarul vincentian trebuie să fie un creștin practicant cu sufletul plin de milostivire. Chiar dacă este vorba de o asociație de laici, vincentienii **activează mereu în Biserică** și împreună cu Biserica participând astfel la misiunea de evanghelizare. **Prezența unui preot** în mijlocul grupului, nu ca președinte^{sl 6} sau animator, ci ca îndrumător spiritual, este indispensabilă. Voluntarii vincentieni formează o « rețea de prieteni care vor să ajungă la sfințenie » dedicându-se ajutorării semenilor săraci cu multă dragoste și abnegație deoarece în ei îl recunosc pe Cristos suferind. Asociația vincentiană este o adevărată « comunitate de credință, rugăciune și acțiune » și conține trei aspecte: slujirea săracilor, rugăciunea și prietenia, bucuria de a fi împreună. De obicei, membrii unei Conferințe **se întâlnesc săptămânal**^{sl 7} **sau o dată la două săptămâni** ca să se roage împreună, să facă cunoscute nevoile săracilor, să caute soluții concrete pentru a-i ajuta, să-și împărtășească experiențele avute în timpul vizitării semenilor săraci și nu în ultimul rând pentru a se bucura de prezența celuilalt. Aceste întâlniri, care durează cam o oră, consolidează unitatea și prietenia dintre voluntari și le permite să se sprijine reciproc în trăirea vocației vincentiene. Prin modul lor de a fi, voluntarii vincentieni își trăiesc vocația de creștin având o relație profundă și personală cu Cristos, prezent în cei săraci cărora le consacră în primul rând timp pentru a-i vizita la ei acasă, acordându-le toată atenția și respectul cuvenit, acceptându-l pe fiecare indiferent de situația de sărăcie în care se află. Fără rugăciune^{sl 8} activitatea voluntarilor vincentieni s-ar transforma în filantropie sau o simplă acțiune de binefacere. De aceea toate întâlnirile încep și se termină cu o rugăciune, membrii participă la zile de reculegere și celebrează sărbătorile vincentiene. Se poate spune că grupul vincentian este locul în care voluntarii se sfințesc și își hrănesc viața spirituală. « Calea spre sfințenie pe care înaintează împreună va aduce roade dacă fiecare membru duce o viață de rugăciune, meditează Scriptura sau alte texte spirituale, participă la euharistie, are o devoțiune față de sfânta Fecioară Maria, ocrotitoarea vincentienilor încă de la început, și cunoaște și respectă învățătura Bisericii » **(Regulament SSVP, art.2.2).**

« Pentru un creștin nu este posibil să se gândească la propria misiune pe pământ fără a o concepe ca un drum de sfințenie, pentru că, „de fapt, aceasta este voința lui Dumnezeu: sfințirea voastră” (1Tes 4,3). Fiecare sfânt este o misiune; este un proiect al Tatălui pentru a reflecta și a

întrupa, într-un moment determinat al istoriei, un aspect al evangheliei » (**Evanghelii gaudium, nr. 19**).

Pentru a rămâne fideli carismei suntem ajutați foarte mult de cuvintele și exemplul sfântului Părinte, Papa Francisc, un papă vincentian, chiar dacă este iezuit. « Pornind din spiritul Evangheliei, recunoaștem conexiunea intimă între evanghelizare și promovarea umană, care trebuie obligatoriu să se exprime și să se dezvolte în fiecare acțiune evanghelizatoare » (**Gaudete et exsultate, nr. 178**).

După ce ne încercăm spiritual ne întâlnim cu nevoile, grijile, problemele, dar și speranțele și bucuriile celor săraci (discutarea cazurilor) Această experiență o putem mărturisi după ce am vizitat săracul, acasă la el, în mediul lui.

Isus spune ucenicilor: „Dați-le voi să mănânce!” (**Marcu 6,34-44**), iar noi, vincentienii, suntem ucenicii Lui. Vrem să mergem să oferim hrană: trupului și sufletului!

« Nu este sănătos să iubim tăcerea și să evităm întâlnirea cu celălalt, să dorim odihna și să respingem activitatea, să căutăm rugăciunea și să disprețuim slujirea. Totul poate să fie acceptat și integrat ca parte a propriei existențe în această lume și face parte din drumul de sfințire. Suntem chemați să trăim contemplația și în mijlocul acțiunii și ne sfințim în exercitarea responsabilă și generoasă a misiunii noastre » (**Gaudete et exsultate, nr. 26**) – ne avertizează sfântul Părinte.

De aceea și noi vrem să mergem și să vestim cu convingere profundă prezența Domnului, iubirea și iertarea lui, oferite tuturor; să recunoaștem oficial demnitatea persoanelor precum și drepturile lor, să denunțăm nedreptatea. Neliniștea iubirii ne determină să mergem mereu în întâmpinarea celuilalt, fără a aștepta să vină el să ne manifeste necesitatea *sa_{sl 9,10,11,12}*.

Voluntarul care nu este plin de iubire și umilință nu poate să-și ducă la îndeplinire angajamentul creștin și vincentian. Vocația noastră presupune să fim prieteni cu săracii, bolnavii, persoanele singure, să lucrăm cu ei, să împărtășim cu ei anumite lipsuri, să formăm împreună cu ei o comunitate care să le arate iubirea pe care Domnul o are față de toți. Cu simpla noastră prezență, cu inima plină de dragostea lui Cristos, în mijlocul familiilor sărace spiritual și material, îl ducem pe Cristos în acele familii vizitate de noi. Sfințenia personală, ființa noastră însuflețită de Dumnezeu este în relație cu misiunea față de săraci. Ne-am **angajat** să-l urmăm pe Cristos, evanghelizatorul și slujitorul săracilor. Nu slujim ca indivizi, ci în solidaritate cu ceilalți *sl 13*. Disponibilitatea de a merge acolo unde Domnul ne cheamă implică o viață simplă, umilință și detașare de tot ce ne poate reține. Vizitele făcute în familiile sărace, vizite făcute cu multă dragoste și umilință, ne ajută să primim ceea ce ne oferă aceste persoane. Noi trebuie să fim atenți, să fim deschiși la tot ceea ce Dumnezeu ne transmite prin ele.

Paul Ferrini spune, în cartea sa „Iubire fără condiții”:

„Binevoiește. Participă. Atinge și lasă-te atins. Simte totul. Deschide-ți brațele vieții și lasă-ți inima să fie atinsă. De aceea te afli aici.

Când inima se deschide, ea este plină de iubire. Iar capacitatea ei de a da și a primi nu se bazează pe nimic din exterior. Ea dăruiește fără să se gândească la recompensă, deoarece a da este cel mai mare dar. Și primește – nu pentru sine – ci pentru ca și alții să poată trăi experiența darului”.

Ca voluntari vincentzieni ne străduim să nu uităm niciodată că, atunci când mergem în vizită la persoanele aflate în suferință, la persoanele care au nevoie de prezența noastră, mergem de fapt la Isus acasă. Pe parcursul reuniunilor, prin aportul spiritual al celor săraci, făcut cunoscut prin mărturiile și experiențele vincentzienilor din timpul vizitelor și prin ceea ce reuniunile ne pot aduce, în termeni de reciprocitate și prietenie, trăim Evanghelia. Acesta este momentul în care se poate vedea cât de mult ne-am însușit spiritualitatea vincentiană în care săracii sunt numiți ”domnii și învățătorii” noștri, iar noi ne numim slujitorii săracilor.

« Săracii ne evanghelizează, ajutându-ne să descoperim în fiecare zi frumusețea Evangheliei. Să nu lăsăm să cadă în gol această oportunitate de har ». **(Papa Francisc, Mesaj cu ocazia zilei mondiale a săracilor, 2018)**. Timpul oferit pentru activitatea noastră ne ajută să legăm între noi o relație frumoasă de prietenie. Se observă o continuare a îndemnului sfântului Vincentiu din primul regulament pentru Confreriile de caritate « se vor îndrăgii ca niște persoane adunate împreună de Dumnezeu », îndemn pe care fericitul Frederic Ozanam l-a trăit și transmis mai departe^{sl 14,15}.

Colaborarea cu alte persoane din comunitate, din alte institute religioase sau laice fac ca ceea ce am promis să ducem la îndeplinire. Angajamentul nostru duce la responsabilitatea față de comunitate, de colegii noștri, de persoanele care au cea mai mare nevoie de noi. Dumnezeu ne conduce pașii iar Duhul Sfânt ne ajută să mergem mai departe în misiunea noastră.

Concluzie

A fi voluntar înseamnă a fi responsabil pentru ceea ce te angajezi să faci. Indiferent în ce domeniu facem voluntariat: asociații caritabile, spitale, îngrijiri la domiciliu, școli trebuie să realizăm acest lucru cu multă disponibilitate și iubire, fără să uităm că « orice activitate de voluntariat capătă, în Biserică, calitatea de jertfă ». Dacă totul se face dintr-o obligație, pentru un act și nu o facem din inimă, activitatea noastră poate să fie benefică pentru ceilalți și chiar pentru societate, dar nu este o mărturie de credință. Vincentianul laic însă prin tot ceea ce face vrea să ”sfînțească” locul, timpul și activitățile pe care le desfășoară.

Aș dori să închei cu două citate despre voluntar:

„Sunt sigur că această experiență ca voluntari v-a îmbogățit pe toți în viața voastră creștină, care este în mod fundamental o slujire de iubire. Domnul va transforma oboseala voastră acumulată, preocupările și greutatea multor momente în roade de virtuți creștine: răbdare, blândețe, bucurie

în dăruire pentru alții, disponibilitate de a împlini voința lui Dumnezeu. A iubi înseamnă a sluji și slujirea mărește iubirea. – (**ZMT Madrid: Întâlnirea papei cu voluntarii, Discursul Sfântului Părinte Benedict al XVI-lea**).

Ultimul îndemn vine din partea Papei Francisc: « Să nu vă opriți, ci să continuați să luați în fiecare zi din adorație iubirea lui Dumnezeu și s-o răspândiți în lume prin contagiarea bună a carității, a disponibilității, a înțelegerii » (**Discursul Sfântului Părinte Papa Francisc la audiența acordată membrilor Familiei Vinčențiene, sâmbătă, 14 octombrie 2017**).

Ana Doboș

